

ΑΠΟ ΤΟΝ ΣΠΥΡΟ ΟΙΚΟΝΟΜΑΚΟ
ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΑΓΓΕΛΟΣ ΡΑΣΣΙΑΣ

Λουκιανός Κηλαδόνης

«Κινητοποίηση

**ΤΟΝ ΚΡΑΤΙΚΟ
μηχανισμό»**

ΑΝΕΠΑΝΑΛΗΠΤΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΓΙ' ΑΥΤΟΥΣ ΠΟΥ ΤΗΝ ΕΖΗΣΑΝ. ΑΠΙΘΑΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΓΙΑ ΟΣΟΥΣ ΤΗΝ ΑΚΟΥΝΕ ΣΗΜΕΡΑ. ΕΝΑ ΠΑΡΤΙ ΔΙΠΛΑ ΣΤΗ ΘΑΛΑΣΣΑ ΚΑΙ ΟΛΗ Η ΑΘΗΝΑ ΠΑΡΟΥΣΑ. ΑΣ ΖΗΣΟΥΜΕ ΤΟ ΠΑΡΤΙ ΣΤΗ ΒΟΥΛΙΑΓΜΕΝΗ ΞΑΝΑ, ΠΑΡΕΑ ΜΕ ΤΟΝ ΛΟΥΚΙΑΝΟ.

Καλώς ήρθατε στο μαγικό κόσμο του ονείρου. Εκεί που όλα μπορούν να συμβούν, εκεί που οι ήρωες της ιστορίας ίσως και να μπορούν να ζήσουν το όνειρό τους, να το αγγίξουν, να το γευτούν. Για μια νύχτα να παίξουν τη σκηνή που ονειρεύτηκαν, να γράψουν αυτοί το σενάριο για μια καλοστημένη, ονειρική, χολιγουντιανή ταινία του '50. Από αυτές τις μαγικές που δεν πουλάνε τίποτα περισσότερο και τίποτα λιγότερο από το γεια σου, το αλλού... Δέκα οχτώ χρόνια μετά, ο Λουκιανός Κηλαηδόνης μάς ξαναγεί στο πάρτι της Βουλιαγμένης.

«Ετούτη τη νύχτα περίμενα εσένα / και για ό,τι γίνει θα φταις εσύ...»
Την προηγούμενη χρονιά, τον Ιούλιο του 1982, με μια πανσέληνο είχα κάνει την πρώτη μου συναυλία στο Λυκαβηττό με τους Three And The Koukos Band. Ήταν μια πάρα πολύ γλυκιά βραδιά. Το τραγουδάκι με τίτλο «Τετάρτη 28 Ιουλίου» είναι μια περιγραφή της βραδιάς του Λυκαβηττού. Το φθινόπωρο που ακολούθησε έψαχνα πώς μπορώ να ευχαριστήσω, κατά κάποιον τρόπο, όλο αυτό τον κόσμο που ήταν τόσο καλός εκείνο το βράδυ...

Θυμήσου εσύ και η τύχη σου δουλεύει...

Όταν ήμουν πιτσιρικάς στην Κυψέλη, υπήρχαν κάποιοι μεγαλύτεροι φίλοι, οι αδερφοί Κουτσογιάννη, μιλάμε τώρα για τις αρχές του '50. Είχαν, λοιπόν, κάποια βίλα στη Βουλιαγμένη και έκαναν εκεί κάτι πάρτι. Δεν είχα πάει ποτέ, μου είχε μείνει σαν όνειρο. Γούσταρα και εγώ να κάνω ένα πάρτι στη Βουλιαγμένη, εις ανάμνηση εκείνων των μαγικών που θα έκαναν αυτοί και που εγώ δεν ήμουν ποτέ εκεί. Γύρω στις γιορτές της χρονιάς 1982-83 είχα, περίπου, καταλάβει τι ήθελα να κάνω.

«Θέλω ένα βράδυ να κάνω ένα πάρτι / πάρτι από εκείνα τα πα-

λιά / και να καλέσω σε εκείνο το πάρτι / να 'ρθουν τα πιο καλά παιδιά...»

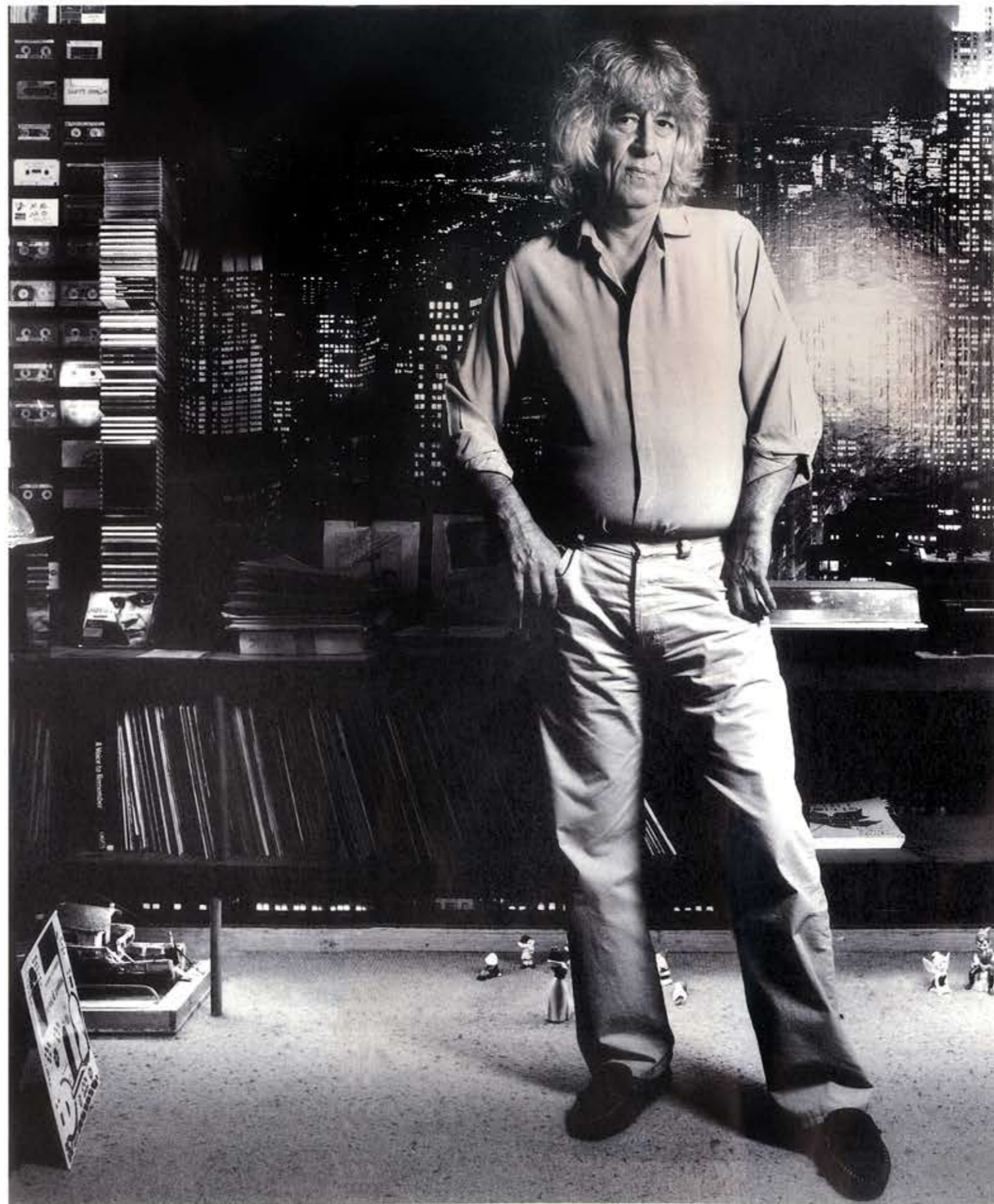
Πήγα, λοιπόν, και βρήκα τη Μελίνα Μερκούρη. Της είπα ότι θέλω την πλαζ του ΕΟΤ στη Βουλιαγμένη. Ένα πρωί του Γενάρη μου έκλεισε ένα ραντεβού με τον κύριο Παναγόπουλο, τον τότε διευθυντή του ΕΟΤ. Έριχνε, θυμάμαι, ένα ψιλό χιονάκι. Πήγα μαζί με την Άννα (σ.σ. τη γυναίκα του). Μπαίνοντας μέσα τον κοιτάζω και του λέω επιτακτικά: **«Θέλω την πλαζ στη Βουλιαγμένη, Δευτέρα 25 Ιουλίου...»** Με κοίταζε, έξω χιόνιζε. Ρωτάει τι είναι αυτήν τη μέρα; **«Είναι η πανσέληνος του Ιουλίου και θέλω την πλαζ.»** Μου απαντά: **«Έχουμε πάρα πολύ ωραίες πλαζ σε όλη την Ελλάδα.»** **«Όχι, θέλω αυτή την πλαζ για εκείνη την ημερομηνία.»** Τελικά, την κλείσαμε.

Από το Γενάρη μέχρι τον Ιούλιο του '83 κατέβαινα πάντα γύρω από την πανσέληνο, ηηδούσα τα κάγκελα, έμπαινα μέσα στην πλαζ, καθόμουν στην άμμο και μελετούσα το χώρο. **«Γιοσοοοο - γιοσοοοο σ' ένα βαθύ μπουντρούμι / γιοσοοοο - γιοσοοοο με ένα μπουκάλι ρούμι...»**

Εγώ φανταζόμουν μια βραδιά περίπου με τον αριθμό των θεατών ενός Λυκαβηττού, 4 με 5 χιλιάδες το πολύ. Μια βδομάδα πριν, όταν άρχισαν να πουλιούνται τα εισιτήρια, είχε αρχίσει να παίρνει διαστάσεις χιονοστιβάδας. Μίλησα, τότε, με το διευθυντή της πλαζ για να μάθω πόσο κόσμο χωράει. Μου είπε ότι ήταν ένας Δεκαπενταύγουστος κάποτε, όπου μέσα σε μια μέρα είχαν βάλει εικοσιπέντε χιλιάδες κόσμο. Τότε είπα ότι θα πουλήσουμε είκοσι πέντε χιλιάδες εισιτήρια. Ούτε ένα παραπάνω.

«Ήρθανε νωρίς και στήσαν κάμερες πολλές / ήτανε και μπάτσοι με στολές / ήρθαν μαθητές και εργάτες, ήρθαν νεοδημοκράτες / ήρθανε και κάμποσα φρικιά...»

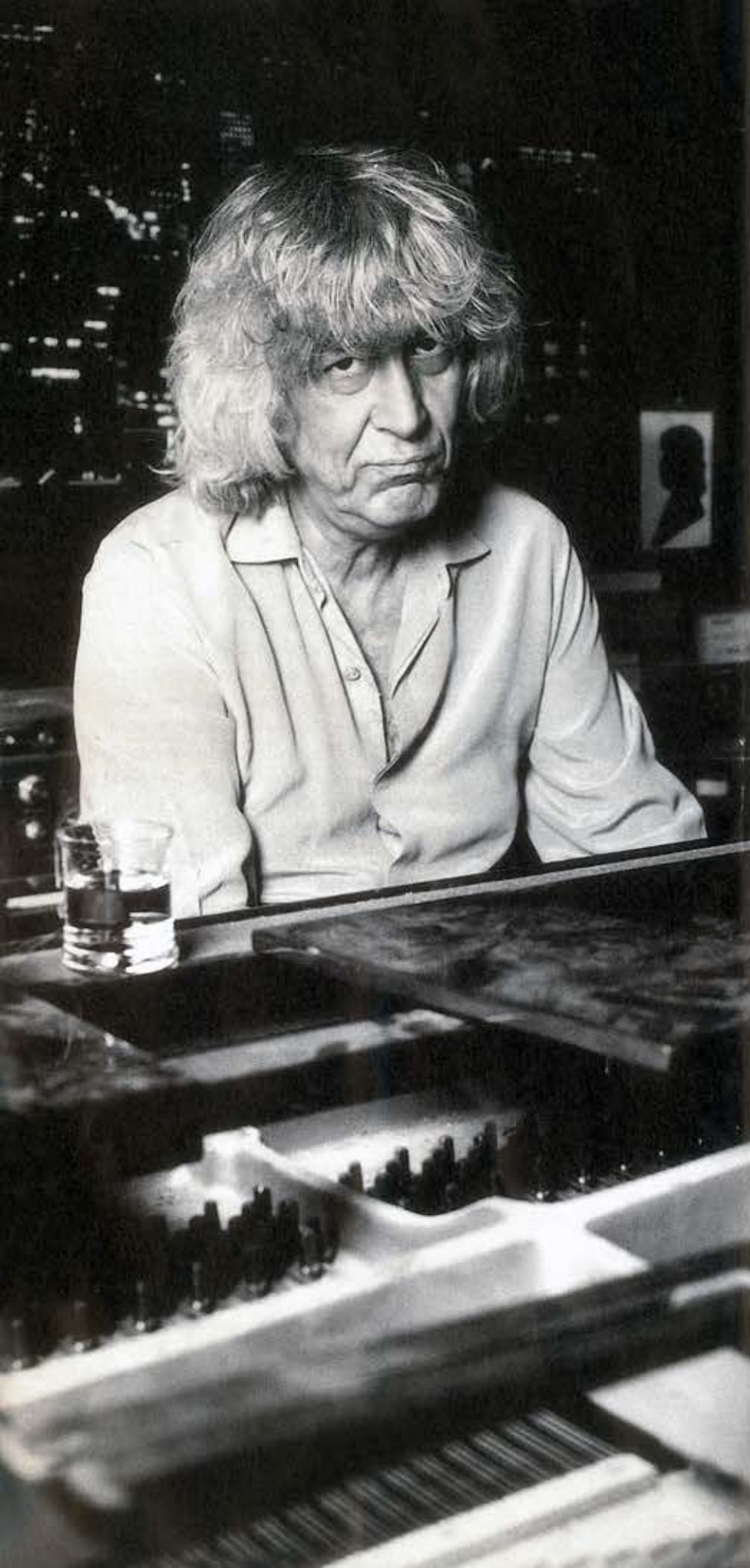
Όλες οι πόρτες τη βραδιά της συναυλίας ήταν ανοιχτές. Ήταν, όμως, τέτοια η κοσμοσυρροή που πήδαγαν

ΝΑΥΑΓΟΙ... ΚΑΠΟΤΕ ΣΤΗ ΒΟΥΛΙΑΓΜΕΝΗ

Της Έλενας Κιουρκτά

Ήταν τότε που το τέλος της σχολικής ποδιάς αναδείκνυε υπέροχα τις αρβύλες μου στο Μαράσειο και μόλις είχα μάθει ότι, εκτός από την Jorlin, υπήρχαν και οι MCS. Οι τρεις μας αποφασίσαμε να πάμε, έτσι για πλάκα –ως συνήθως– φίλοι καρδιακοί, «σύντροφοι ακάριστοι», όπως λέγαμε, που τώρα πια, αν συναντηθούμε, με δυσκολία θα αναγνωρίσει ο ένας τον άλλον... Ο Κώστας πήρε μαζί του τις φουσαρμόνικες, ο Γιώργος τις μπίρες από το ψιλικάτζιδικό για οικονομία και εγώ κέρασα τα εισιτήρια στο Λεωφορείο ή έτσι τουλάχιστον νομίζω. Η «απόβαση στο πάρτι του Κηλαηδόνη» είχε δυο αντικειμενικούς στόχους: πρώτον, να μπορούμε τσάμπα και, δεύτερον, να μπορέσουμε να μπορούμε τσάμπα. Ύστερα από ενδελεχή εξερεύνηση του χώρου, χρησιμοποιήσαμε γειτονικό αφύλακτο κολπίσκο και καλυμπήσαμε ως την παραλία που θα γινόταν το σκηνικό, με τα υπάρχοντά μας ψηλά στα χέρια –χρήσιμο σε περίπτωση που μας τσάκωναν και έπρεπε να παραδοθούμε. Εμβρόντιοι οι παρευρισκόμενοι, αντίκρισαν το ιδιόρρυθμο θέαμα των... ντυμένων λουόμενων. Πολύ σοβαρά κάναμε παρατήρηση στους διερχόμενους να προσέχουν να μη μας πιτσιλίσουν και, όσο σκοτεινίαζε, η εφηβεία μας καθρεπτιζόταν σε ένα ολόγιομο, περήφανο φεγγάρι, σφηνωμένο στην καρδιά του ουρανού και –μέσα από τα μάτια μας– ολάκερου του κόσμου. Τριγύρω μας πλήθος ανθρώπων κάθε ηλικίας βουτούσε στο νερό αποδεικνύοντας ότι μπορεί να ζήσει με αμφίβιους τρόπους ως το ξημέρωμα, γιατί το μόνο που χρειαζόταν η γιορτή για να πετύχει ήταν ο πιο σθώος εαυτός μας. Ζητώ συγνώμη, έστω και ύστερα από χρόνια, στον κύριο που του πάτησα το παγωτό, ενώ ανέμελος το κρατούσε ανάσκελα, και στις μουσικές που ακούστικαν, αλλά δεν τις θυμάμαι. Στους φίλους που καθίκαμε χρεώνω αυτή την υπέροχη ανάμνηση. Όσο για τον Κηλαηδόνη, εκτός από το ότι αυτό δεν ήταν πάρτι αλλά ομαδική βάρφιση Ελλήνων, αποκλείεται να μου ζητήσει τα ρέστα. Δεν πλήρωσα, άλλωστε...

«Το σημαντικότερο που κατάφερε το πάρτι στη Βουλιαγμένη ήταν να βγάλει τις συναυλίες από τα τσιμεντένια γήπεδα. Επίσης, κατάφερε να ανασύρει ξεχασμένες λέξεις από την εφηβεία.»

απ' τα κάγκελα, έρχονταν κολυμπώ-
ντας, θέλανε να μπουνε μέσα. Τρελά-
θηκαν... γδάρθηκαν, γρατσουνίστη-
καν χωρίς λόγο. Πραγματικά κανείς
δεν ξέρει πόσος κόσμος τελικά ήρθε,
30, 60, 100.000... Όταν είδα αυτό το
μαύρο πράγμα σε όλη την παραλία
και μια βοή που ερχόταν, έκανα το
σταυρό μου. Φοβόμουν μήπως έχου-
με θύματα. Δεν θα το ξανακάνω πο-
τέ, είπα. Εκείνο το βράδυ μείναμε
στον Αστέρα για καθαρά λειτουργι-
κούς λόγους... ένα ντους, να αλλά-
ξουμε κ.τ.λ. Οι άνθρωποι του Αστέρα
μάς έλεγαν ότι τέτοιο μπιτιλιάρισμα
δεν είχαν δει ούτε καν στην επιστρο-
φή του Καραμανλή. Ο Ανδρέας Πα-
πανδρέου, που έτυχε να μένει εκεί το
βράδυ, ρωτούσε γιατί έχουν μπλοκα-
ριστεί οι δρόμοι. Μου έλεγαν κάτι
φοβερά πράγματα, ότι κάποια στιγμή
έκλεισε η Λεωφόρος Βουλιαγμένης
μέχρι τις στήλες του Ολυμπίου Διός,
ότι δεν δούλεψαν τα θερινά σινεμά
και τέτοια. Αλήθεια ή ψέματα, δεν
ξέρω. Γνώρισα μια κυρία που μου εί-
πε ότι της άρεσε η ιδέα και ήρθε από
το Γιοχάνεσμπουργκ ειδικά για το
πάρτι. Είχαν έρθει οργανωμένα
πούλμαν από Χαλκιδική, από Βέ-
ροια... Αυτό που επιδείνωσε την κα-
τάσταση ήταν ότι είχαμε ζωντανή α-
ναμετάδοση επί πέντε ώρες. Τη βρα-
διά κάλυψε ο Γιάννης Πετριδης από
το Δεύτερο Πρόγραμμα, που τότε ή-
ταν στις δόξες του. Αν άκουγες εκεί-

νη την ώρα ραδιόφωνο, ο Γιάννης έ-
λεγε: «Αυτό που γίνεται τώρα στη Βου-
λιαγμένη δεν έχει ξαναγίνει ποτέ»
κ.τ.λ. Όσοι γύριζαν εκείνη την ώρα
στην Αθήνα με τα αυτοκίνητα, τον
άκουγαν και έρχονταν να δουν τι γί-
νεται εκεί... Μπλοκάρισαν οι δρόμοι
και έγινε το σώσε.

**«Φεύγει η νύχτα, φεύγει
δεν περιμένει / και έχουν να
γίνουν πολλά...»**

Οι πόρτες άνοιξαν στις 7:30, με τη
δύση του ηλίου. Την ώρα που έμπαι-
νε ο κόσμος, επάνω στην εξέδρα ή-
ταν η Νέλη Σεμιτέκολο, μια πολύ
καλή πανίστρια, η οποία έπαιζε
Scott Joplin, ενώ παράλληλα άνθρω-
ποι του NOB (Ναυτικός Όμιλος
Βουλιαγμένης) έκαναν διάφορες πε-
ραιζάδες με αλεξίπτωτα, θαλάσσια
σκι, ξέρεις. Όταν νύχτωσε για τα
καλά, ξεκίνησε μια big band με δεκα-
πέντε όργανα, έπαιξαν Glenn Miller,
Moonlight Serenade και διάφορα
κλασικά. Μετά βγήκα εγώ και μαζί
με την big band είπα τη «Βουλιαγμέ-
νη», «Όταν Η Πόλη Κοιμάται» και
κάτι άλλα. Αμέσως μετά, η Μαργαρί-
τα Ζορμπαλά είπε μερικά ελαφρά α-
πό το δίσκο «Πάμε Σαν Άλλοτε» που
είχαμε κάνει μαζί, ενώ τραγουδήσα-
με μαζί και το «Εγώ Θα Σ' Αγαπά
Και Μη Σε Νοιάζει» κ.τ.λ. Ακολου-
θησε ο Βαγγέλης Γερμανός, ο Διονύ-
σης Σαββόπουλος, που είπε τα δικά
του, πάλι εγώ με τους Three And
The Koukos Band. Ενδιάμεσα πέρα-
σε μια μαντολινάτα πάνω σε κάτι
καραβάκια, είπαν κάτι επτανησια-
κά... γίνονταν της κακομοίρας...
Ήθελαν να αναποδογυρίσουν τις
βάρκες. Μια κατάσταση εκτός ελέγ-
χου, χωρίς θύματα, χωρίς τσαμπου-
κά. Ένα κέφι... Οι άνθρωποι δια-
σκεδάζαν, έκαναν ό,τι ήθελαν. Έπε-
φταν στη θάλασσα με τα ρούχα, έ-
τρωγαν, έπιναν μπύρες. Στο φινάλε
το δικό μου ήρθε και ο Γιώργος
Νταλάρας και είπαμε μαζί «Τα Θερι-
νά Τα Σινεμά». Στο τέλος έμεινε ένα
τρίο με τη Μαντώ που τραγούδησε
κάτι «Blue Moon» και τέτοια. Αυ-

τούς τους ξέχασαν πάνω στην εξέ-
δρα, τους μάζεψε ύστερα από ώρες έ-
να οκαφάκι του λιμενικού που περ-
νούσε από εκεί. Απίστευτο πάρτι...

Τα γεια σου...

Τα αλλού...

Ένα βράδυ στο Μεταξοχώρι είχα δει
κάτι πυγολαμπίδες, μαγεύτηκα. Πή-
γα και πάλι στη Μελίνα. «Θέλω πυγο-
λαμπίδες», της λέω. «Ποιου υπουργεί-
ου δουλειά νομίζεις ότι είναι;» με ρω-
τάει. Εντόπιση, λοιπόν, ότι είναι δου-
λειά του υπουργείου Γεωργίας.
Υπουργός Γεωργίας τότε ήταν ο Ση-
μίτης. Τελοσπάντων, ύστερα από κά-
τι τηλεφωνήματα με παίρνει κάποιος
αρμόδιος. Του είπα ότι ήθελα πυγο-
λαμπίδες. Παύση. «Θα το κοιτάξω το
θέμα σας», μου λέει. Ύστερα από μέ-
ρες συναντηθήκαμε. «Κοιτάξτε να
δείτε, οι πυγολαμπίδες είναι το Μάιο»,
μου απαντά, «εσείς τις θέλετε τον Ιού-
λιο». «Δεν μπορείτε να τις αιχμαλωτί-
σετε και να τις αμολήσετε τον Ιούλιο»;
ρωτώ. Με κοίταζε και σε κάποια
στιγμή μου είπε: «Δεν γίνεται αυτό,
δεν έχουμε τρόπο να τις διατηρήσουμε
μέχρι τότε». Αυτό, λοιπόν, δεν μόρε-
σα να το καταφέρω.

**«Όσοι πηγαίνουν στη Βουλιαγμέ-
νη / λέει ένας νόμος παλιός / νύ-
χτα με φεγγάρι κι είναι
λίγο πιωμένοι / πάντα τη
βρίσκουν αλλιώς...»**

Το σημαντικότερο που κατάφερε το
πάρτι στη Βουλιαγμένη ήταν να βγά-
λει τις συναυλίες από τα τσιμεντένια
γήπεδα. Η Βουλιαγμένη άνοιξε το
δρόμο για να ψαχτούν χώροι που τώ-
ρα είναι κάστρα, αυλές σχολείων, ρε-
ματιές, ποτάμια κ.τ.λ. Επίσης, κατά-
φερε να ανασύρει ξεχασμένες λέξεις
από την εφηβεία. Τη λέξη πάρτι και
τα θερινά σινεμά. Τα έλεγαν καλο-
καιρινούς κινηματογράφους. Μετά
το τραγούδι έμεινε ο όρος. Αυτό κα-
τάφερα. Ούτε να τα σώσω ούτε τίπο-
τα. Μονάχα αυτήν τη λεξούλα. Και,
βεβαία, το πιο ουσιαστικό: κατάφερα
να κινητοποιήσω τον κρατικό μηχα-
νισμό προκειμένου να έχω πυγολα-
μπίδες στο πάρτι μου... ■

**Ευτυχώς που ήταν
κι ο Κηλαηδόνης**

**Οι δημιουργοί,
οι ρόλοι...**

**...και κάποιο
κίνδυνο...**

**Σε επικίνδυνο
μονοπάτι
η κουλτούρα μας**

**ΤΙ ΓΥΡΕΥΑΝ ΤΑ
«ΜΕΤΑΛΛΑ» ΣΤΟΝ
ΚΗΛΑΗΔΟΝΗ;**

Του Παναγιώτη Λιάκου

Ετερογονία μεταξύ σκοπού κι
αποτελέσματος. Αυτός ο βασικός ιστορικός
νόμος λειτούργησε και στην περίπτωση του
ειλικρινώς υμετέρου. Εγώ, ο Βασίλης, ο
Κώστας και ο Δημήτρης (όλοι ζηλωτές,
νεοφώτιστοι χειβιμεταλόδες) είχαμε
εφοδιαστεί με κασετόφωνο και
κουβολουσαμε αρκετές κασέτες με Judas
Priest, Black Sabbath, Venom και άλλα
βαριά κι ασίκωτα γκρουπ. Σκοπεύσαμε να τη-
«σπάσουμε» στους υπόλοιπους, να πιούμε
μέχρι λιποθυμίας και, γενικά, να
«κανιβαλίσουμε» τη μάζωξη. Τελικά, όμως
παραδόξως, αφεθήκαμε στη μαγεία της
βραδιάς, το κασετόφωνο παρέμεινε κλειστό
και επιδοθήκαμε σε μακροβούτια
ακούγοντας Σαββόπουλο!
Αν είναι δυνατόν...